

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Tutoría, mentoría e coaching		Código	652511216
Titulación	Mestrado Universitario en Psicopedagogía			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Ríos de Deus, María Paula	Correo electrónico	paula.rios.dedeus@udc.es	
Profesorado	Ríos de Deus, María Paula	Correo electrónico	paula.rios.dedeus@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A través desta materia poderanse ampliar coñecementos e incorporar ferramentas para mellorar habilidades e recursos en tutoría, mentoría e coaching:			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	Planificar programas, proxectos e servizos de intervención para a mellora dos membros da comunidade educativa, aplicables a diferentes contextos e grupo destinatario.
A8	Deseñar, implementar e avaliar prácticas educativas, programas e servizos que dean resposta ás necesidades das persoas, organizacións e colectivos específicos, promovendo a presenza, participación e éxito de todo o alumnado en contornos educativos e sociolaborais.
A14	Coñecer as necesidades formativas básicas nos diferentes contextos escolares e sociolaborais, poñendo especial atención naquelas competencias que favorezan o traballo en contornos multiculturais
B1	Capacidade de creatividade e innovación
B2	Aprender a aprender
B7	Traballar de forma colaborativa
B8	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
B13	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
- Saber definir os conceptos de tutoría, mentoría e coaching.		BM2 BM13	
- Relacionar a actual praxis da tutoría coas novas tendencias de acción tutorial.		BM2 BM13	
- Coñecer as competencias a desenvolver no novo perfil profesional.		BM2 BM8 BM13	
- Saber planificar unha acción de tutoría en diferentes contextos: escolar, socio-laboral.	AP1 AP8 AP14	BM1 BM7	CM5

Contidos

Temas	Subtemas
1. Novos escenarios e perspectivas da acción orientadora.	
2. Concepto de tutoría, mentoría e coaching.	
3. Funcións e competencias orientadoras e titoriais no marco educativo e socio-laboral.	
4. O perfil do novo profesional. Competencias a desenvolver.	
5. O desenvolvemento das competencias socio-emocionais como estratexia de cambio.	
6. Análise de programas e planificación de propostas de actuación.	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	B2 B7 B8 B13	10	10	20
Sesión maxistral	A14 C5	16.5	0	16.5
Presentación oral	B1 B2 B13	8	0	8
Traballos tutelados	A1 A8 B7 B13	30	36	66
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Traballos tutelados	Desenvolvéronse actividades de aprendizaxe-servizo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Deberán realizarse dúas tutorías personalizadas ao longo do cuadrimestre co obxectivo de revisar o desenvolvemento dos traballos tutelados do/a alumno/a.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Traballos tutelados	A1 A8 B7 B13	Valórase: Resultados de aprendizaxe Participación activa no grupo Designación de tarefas Traballo en equipo Respecto e colaboración Organización do traballo Actitude, motivación e implicación Produto final ben elaborado	100

Observacións avaliación

De acordo coas Normas de Avaliación, Revisión e Reclamación de Titulacións dos estudos de Grao e Mestrado, a materia aposta pola avaliación continua e as metodoloxías de aprendizaxe activa. Para aprobar a materia, o alumnado deberá obter un 5 na cualificación global da materia e ter superado cada unha das metodoloxías avaliadas.

Para o alumnado que non poida asistir por causa xustificada, manterase o mesmo sistema de avaliación, polo que deberá coñecer as actividades propostas e as súas datas de entrega.

Polo tanto, o día sinalado no calendario oficial non se realizará ningún exame, xa que a avaliación continua terá rematado ao remate da impartición da materia.

Enténdese que os universitarios asumiron as capacidades lingüísticas en relación coa expresión oral e a escrita. Polo tanto, a corrección ortográfica (ortografía, acentuación e puntuación), a corrección gramatical e léxica resulta imprescindible e obrigatoria nos traballos e exames realizados como condición imprescindible para superar a materia.

En canto á realización fraudulenta das probas de avaliación, a cualificación axustarase ao establecido no REGULAMENTO DISCIPLINAR DO ESTUDANTADO DA UNIVERSIDADE DA CORUÑA Aprobado polo Consello de Goberno do 27/02/2023.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Álvarez, R.J. (2014). Acción tutorial y orientación: aceptación, compromiso, valores: una propuesta de estilo para la intervención de tutores y orientadores. Bilbao: Desclee de Brouwer
- Bayón Mariné, F. y Ferrucci, C. (2012). 50 historias de coaching: mitos, fábulas, metáforas y relatos. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces,
- Bilbao Herrán, M. (2010). Recursos para tutoría. Barcelona: Horsori
- Bisquerra Alzina, R. (2012). Orientación, tutoría y educación emocional. Madrid: Síntesis
- Bou Pérez, J.F. (2013). Coaching educativo. Madrid: LID
- Cajina, G. (2010). Coaching para emprender : cambia tu rumbo, despide a tu jefe. Madrid: Díaz de Santos
- Castillo Arredondo, S. (2009). Tutoría en la enseñanza : la universidad y la empresa: formación y práctica. Madrid: UNED: Pearson
- Cubeiro, J.C. (2011). Por qué necesitas un coach : verdades y mentiras del mundo del coaching. Barcelona: Alienta
- Cutillas Sánchez, V., Morató Ascó, J. y Rizo Soler, M. (2010). Tutoría: escenario para la convivencia: sesiones para tutoría en educación secundaria. Málaga: Aljibe
- Equipo Alejandría del Club de Coaching Fundesem (2012). Coaching en acción: la caja de herramientas del coach. Madrid: Wolters Kluwer España
- Fiol, A. y Obiols, M. (2013). Coaching para todos : herramientas para el cambio personal y profesional. Barcelona: Plataforma
- Galán, F.J. (2011). Coaching inteligente: método A.C.C.I.O.N. Madrid: ESIC
- Giner, A. y Puigardeu, O. (2008). La tutoría y el tutor : estrategias para su práctica. Barcelona: Horsori
- Lara Ramos, A. (2008). La función tutorial: un reto en la educación de hoy. Granada: Grupo Editorial Universitario,
- Launer, V. (2011). Coaching: un camino hacia nuestros éxitos. Madrid: Pirámide
- López Pérez, C. y Valls Ballesteros, C. (2013). Coaching educativo: las emociones, al servicio del aprendizaje. Madrid: SM
- Mañú Noain, J.M. (2007 (2.ª ed.)). Manual de tutorías. Madrid: Narcea
- Martín, X. (2008 (2.ª ed.)). Tutoría: técnicas, recursos y actividades. Madrid: Alianza
- Monge Crespo, M.C. (2010 (2.ª ed.)). Tutoría y orientación educativa : nuevas competencias. Las Rozas: Wolters Kluwer Educación
- Neenan, M. y Dryden, W. (2011). Coaching para vivir : aprende a organizarte y a ser más asertivo. Barcelona: Paidós
- Pantoja Vallejo, A. (2013). La acción tutorial en la escuela. Madrid: Síntesis
- Sebastián Franco, G. (2011). ¿Qué es y qué no es un coach?. Madrid: Pirámide
- Soler Anglés, M.R. (2003). Mentoring estrategia de desarrollo de recursos humanos. Barcelona: Gestión 2000
- Valderrama, B. (2009). Desarrollo de competencias de mentoring y coaching. Madrid: FT Prentice Hall
- Villa Casal, J.P. y Caperán Vega, J.A. (2010). Manual de coaching : (guía práctica) : coaching ejecutivo, cómo se hace, herramientas de evaluación y desarrollo, ejercicios prácticos. Barcelona: Profit
- Whitmore, J. (2011). Coaching : el método para mejorar el rendimiento de las personas : los principios y la práctica del coaching y del liderazgo. Madrid: Paidós
- (2005). Coaching y mentoring como desarrollar el talento de alto nivel y conseguir mejores resultados. Bilbao: Deusto

Bibliografía complementaria	- Almacellas Bernadó, M.A. (2009). El camino hacia la madurez personal : Plan de acción tutorial para la educación secundaria obligatoria y bachillerato. Bilbao: Desclée de Brouwer, - Alonso García, M.A., Calles Doñate, A.M. y Sánchez Ávila, C. (2012). Diseño y desarrollo de programas de mentoring en organizaciones . Madrid: Síntesis - Angulo Vargas, A. (2009 (2.ª ed.)). La tutoría en la educación primaria : manual de ayuda. Navarra: Wolters Kluwer España - García Labiano, J.M. (2011 (2.ª ed.)). Programa de acción tutorial para la Educación Secundaria Obligatoria. Las Rozas: Wolters Kluwer Educación - Martín Jorge, M.L. (2009). Plan de orientación y acción tutorial para la enseñanza secundaria . Málaga: SPICUM - Wisker, G. (2012). Trabajando individualmente con cada estudiante: tutoría personalizada, coaching, mentoría y supervisión en educación superior. Madrid: Narcea

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase os envíos dos traballos telemáticamente e de non ser posible, no utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sosenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías